

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
келажаги
буюк
давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

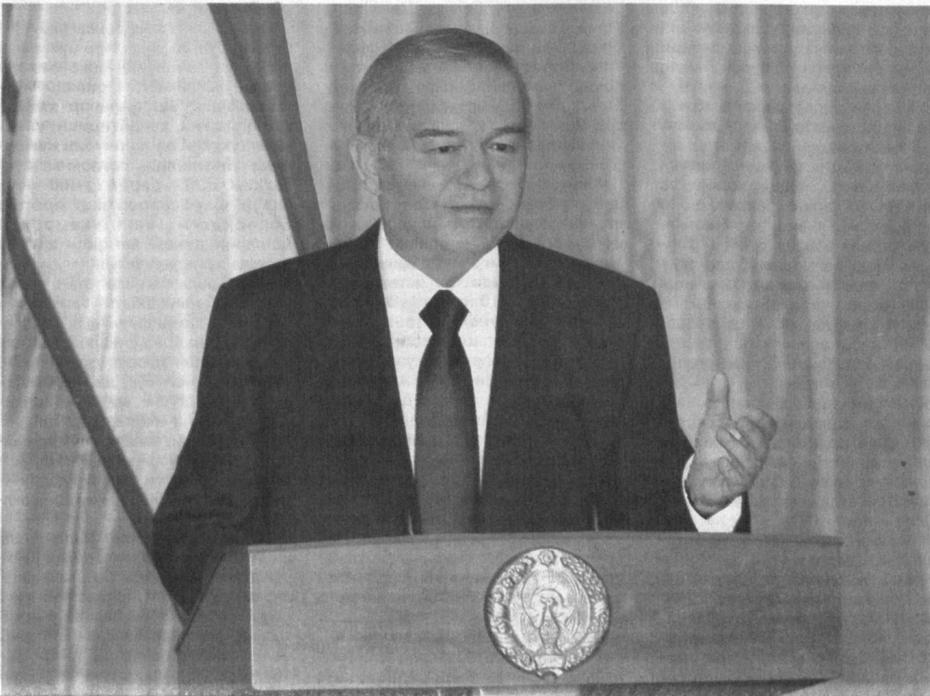
E-mail: info@xs.uz

2010 йил 8 декабрь, № 236 (5151)

Чоршанба

2011 йил — кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили

МАМЛАКАТИМИЗНИ МОДЕРНИЗАЦИЯ ҚИЛИШ ЙЎЛИНИ ИЗЧИЛ ДАВОМ ЭТТИРИШ — ТАРАҚҚИЁТИМИЗНИНГ МУҲИМ ОМИЛИДИР

БЕТИМСОЛ ЮТУҚЛАРИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСИ

Пойтахтимиздаги "Ўзбекистон" халқаро анжуманлар саройида 7 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинган куннинг 18 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Унда давлат ва жамоат арбоблари, фан, маданият ва санъат намояндлари, пойтахт жамоатчилиги, мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган хорижий давлатларнинг элчихоналари ва халқаро ташкилотлар ваколатхоналари вакиллари иштирок этди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ҳокими А. Тўхтаев очди. Ўзбекистон Республикаси Давлат маҳфияти янгради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов йиғилишда "Мамлакатимизни модернизация қилиш йўлини изчил давом эттириш — тараққиётимизнинг муҳим омилидир" мавзусида маъруза қилди.

(Давоми 3-бетда).

Президент Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганнинг 18 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси

Ассалому алайкум, азиз ватандошлар!

Қадри дўстлар!
Хонимлар ва жаноблар!
Шу кунларда Асосий Қонуни — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганнинг 18 йиллиги мамлакатимизда тантанали равишда байрам қилинмоқда.

Давлатимиз ва халқимиз ҳаётида том маънода тарихий сана бўлган ушбу айём ҳақида гапирар эканмиз, биз Конституциянинг бугунги Ўзбекистон давлатчилигининг тикланиши ва ривожланишидаги бекиёс ўрни ва аҳамиятини юксак баҳолаймиз. Ва шу аснода мустақилликнинг биринчи кунларидан бошлаб ўз олдимизга қўйган эзгу мақсадга эришги, яъни юртимизда ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётига асосланган ҳуқуқий демократик давлат қуриш, инсон, унинг манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликларни энг олий қадрият ҳисобланадиган фуқаролик жамиятини шакллантиришда Конституцияимизнинг мустақам пойдевор бўлиб келаётганини мамнунлиқ билан эътироф этамиз.

Бугун Ўзбекистонимиз босиб ўтган мустақил тараққиёт йўлини ҳолисона баҳолаб эканмиз, ўтган давр мобайнида биз эришган, дунё жамоатчилиги тан олган оламшумул ютуқ ва марралар, авваломбор, изчил ривожланаётган иқтисодиётимиз ва унинг барқарор ўсиш суръатлари, аҳоли фаровонлигининг йилдан-йилга ошиб, жаҳон ҳам-жамиятида мамлакатимиз обрў-эътиборининг тобора юксалиб бораётгани — буларнинг барчаси Конституцияимизнинг асосига қўйилган, чуқур ва пухта ўйланган мақсад, принцип ва нормаларнинг ҳаётбахш самараси, десак, ҳеч қандай муболага бўлмайди.

Қисқача айтганда, биз танлаган ва "Ўзбек модели" деб ном олган мамлакатимизнинг тараққиёт йўли нақадар тўғри эканини бугун ҳаётнинг ўзи яққол тасдиқлаб бермоқда.

Биз ўз умрини ўтаб бўлган мустақил, буйруқбозлик ва режали-тақсимот тизимидан қанчалик узоқлашганимиз сари, миллий тараққиёт моделимизнинг асосини ташкил этадиган давлатчиликнинг эътиборини қайтариш ва нормаларнинг нечоғлик тўғри эканига бўлган ишончимиз шу қадар ортиб бормоқда.

Бу тамойиллар, биринчи навбатда, ҳаётимизни мафкурадан тўла холи қилиш, коммунистик қолип ва қарашлардан воз кечиш, қонуннинг ҳамма учун устувор бўлиши, давлатнинг бош ислохотчи ролини ўзига олиши, инқилобий эмас, аксинча, тадрижий тараққиёт йўлидан ривожланиш, яъни ислохотларни "Янги уй қурмай туриб, эскисини бузмаган" деган принцип асосида изчил ва босқичма-босқич амалга ошириш, шунингдек, кучли ижтимоий сиёсат юритиш каби қондаларни ўз ичига олади.

Ана шу тамойилларга амал қилган ҳолда, биз ўтган давр мобайнида, ҳақиқатан ҳам, жуда катта тарихий ютуқларга эришдик ва бу билан ҳақли равишда фахрлансак, арзийди. Биз эришган улкан марраларнинг энг муҳими — эски тизимдан бутунлай воз кечиб, мамлакатимизни ислох этиш ва демократлаштириш йўлидан дадил бораётганимиз ва бу жараённинг ҳеч қачон ортага қайтмайди деган қатъий ва изчил тус олганидир.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, бугунги кунда одамларимиз, уларнинг ижтимоий онги, ҳаётга муносабати тобора ўзгармоқда, ватандошларимизнинг сиёсий етуклиги, юртимизда демократик иқтисодий ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида дадил бораётганимиз ва бу жараённинг ҳеч қачон ортага қайтмайди деган қатъий ва изчил тус олганидир.

Шу билан бирга, амалга

оширган ишларимизни эътироф этган ҳолда, биз бир ҳақиқатни эсдан чиқаришга ҳаққимиз йўқ, деб ўйлайман: **яъни ҳаёт ҳеч қачон бир жойда тўхтаб турмайди.**

Босиб ўтган йўлимизни ва мамлакатимизнинг дунёда содир бўлаётган туб ўзгаришлар жараёнида тугган ўрнини холис ва танқидий баҳолаб эканмиз, биз эришган ютуқларимизга маҳлиё бўлиб қолмаслигимиз, ориқча ҳавола ва хотиржамлик туйғусига берилмаслигимиз зарур. Бугун биз яшаётган глобаллашув ва тобора кучайиб бораётган рақобат асрида фақат чуқур ислохотлар ва модернизация йўлидан тинимсиз ва қатъий билан ривожланиб бориш натижасида ўз олдимизга қўйган иқтисодий мақсадларга — **тараққий топган, фаровон яшаётган демократик давлатлар қаторига кириш, халқимиз учун муносиб ҳаёт даражасини таъминлашга эриша оламиз.**

Парламентимиз палаталарининг шу йил 12 ноябрда бўлиб ўтган қўшма мажлисида баён этилган "Мамлакатимизда демократик иқтисодий ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси"да айнан ана шу вазифалар ўртага қўйилганини таъкидлаш жоиз.

Қуйидаги масалалар бизнинг энг муҳим устувор йўналишларимизга айланиши даркор:

— давлат ҳокимияти ва бошқарувини демократлаштиришга қаратилган конституциявий ислохотларни янада чуқурлаштириш, яъни ҳокимиятни ташкил қилдириш, Президент — давлат бошлиғи, қонунчилик ва ижро ҳокимияти ўртасида мувозанат ва барқарорликни янада мустақамлаш, суд тизимининг мустақиллиги ва либераллашувини кучайтириш бўйича ислохотларни давом эттириш; — ахборот соҳасида фуқаролар ва инсон ҳуқуқлари-

нинг кафолатларини, сайлов эркинлигини таъминлаш ва сайлов қонунчилигини такомиллаштириш;

— демократик қадриятлар ва инсонларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг, мамлакатимизда фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг амалда муҳим омилига айланиши зарур бўлган фуқаролик институтларини, нодавлат нотижорат ташкилотлари, жамоат ташкилотлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, хусусан, маҳалланинг ҳуқуқ ва ваколатларини янада кенгайтириш ва мустақамлаш;

— фақат кенг миқёсли иқтисодий ислохот ва ўзгаришларни биз танлаган, ўзини амалда тўла оқлаган тараққиёт моделига ҳамоҳанг равишда давом эттириш иқтисодий тизимнинг барқарорлиги ва зарур ривожланиш суръатларини, ҳаётимиз сифатини ошириш, дунё ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллаш имконини беради.

Ўз-ўзидан равшанки, биз олдимизга қўяётган бундай мураккаб ва улкан вазифаларни амалга ошириш учун анча вақт, балки йиллар талаб қилинади ва буни биз ўзимизга яхши тасаввур этишимиз лозим.

Мен бугунги йиғилишда мазкур Концепцияда қўзда тутилган аниқ йўналишларга батафсил тўхталмоқчи эмасман. Нега деганда, бу масалаларнинг барчаси ҳозирги вақтда оммавий ахборот воситаларида етарлича кенг ёритилмоқда ва нафақат мамлакатимизда, балки дунё миқёсида ҳам катта қизиқиш ва эътибор билан муҳокама қилинмоқда.

Шу билан бирга, алоҳида таъкидлашни истардимки, энг мураккаб ва масъулиятли вазифа — бу Концепциянинг ўзини ишлаб чиқишдан иборат эмас, албатта. Энг асосий вазифамиз — мамлакатимизни модернизация қилиш ва демократлаштириш бўйича бошланган ислохотларни янада чуқурлаштириш ва кенгайтириш, биз ўз ол-

димизга қўйган юксак тараққиёт марраларига эришиш бўйича Концепцияда белгиланган берилган, аниқ мақсадга қаратилган йўл-йўриқ ва кўрсатмаларни амалга оширишнинг Комплекс дастурини, бошқача айтганда, шу йўналишдаги Стратегияни ишлаб чиқиш ва босқичма-босқич жорий этишдан иборатдир.

Бу ҳақда гапирар эканмиз, фаолиятимиз негизига қўйилган ушбу асосий принципларга эътибор қаратиш зарур, деб ҳисоблайман.

Биринчи. Амалга оширилаётган иқтисодий ислохотларимизнинг мамлакатимизда кучли фуқаролик жамиятига асосланган ҳуқуқий демократик давлат қуриш бўйича биз танлаб олган йўлнинг манъақий ва қонуний давоми бўлишини назарда тутган ҳолда, уларнинг узвийлиги, босқичма-босқичлиги ва изчиллигини, бошқача айтганда, тадрижийлигини сақлаш шарт.

Иккинчи. Концепцияда таъкидланадиган ислохот йўналишлари ўзаро узвий боғлиқ экани ва бир-бирини тақозо этишини ўзимиз учун аниқ ва равшан аниқ олишимиз даркор.

Шу маънода, лўнда қилиб айтганда, давлат ва жамият қурилишини изчил асосда демократлаштириш, мустақил суд тизимини таъминлашдан туриб, бозор иқтисодларини амалга ошириш ва иқтисодий либераллаштиришга эришиб бўлмайди. Бундай талаб сўз ва ахборот эркинлиги, сайлов эркинлигини таъминлаш ва сайлов тизимини ривожлантириш, фуқаролик жамияти институтларини шакллантириш, энг муҳими, фуқароларимизнинг сиёсий онги, ижтимоий-иқтисодий фаолияти ва ҳуқуқий маданиятини ошириш масалаларига ҳам бирдек дахлдордир.

(Давоми 2-бетда).

Президентимиз Ислам Каримов 7 декабрь куни Оқсаройда бир гуруҳ юртдошларимизга Ватанимизнинг юксак мукофотларини топширди.

ВАТАНИМИЗНИНГ ЮКСАК МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Энг улуг ва энг азиз байрамимиз — Ватанимиз мустақиллигининг 19 йиллиги арафасида, Президентимиз Ислам Каримовнинг фармонларига мувофиқ, юртимиз тараққиётига катта ҳисса қўшган, мамлакатимиз иқтисодий салоҳиятини юксалтириш, эл-юртимиз тинчлиги ва осойишталигини янада мустақамлашда ўрнат ва намуна кўрсатган бир гуруҳ юртдошларимиз Ватанимизнинг юксак мукофотлари билан тақдирланган эди.

Оқсарой қароргоҳида 7 декабрь куни ана шу юксак мукофотларни тантанали топшириш маросими бўлди. — Аввало, мана шу мухташам залда тўпланиб турган сиз, азизларни халқимиз кенг нишонлаётган Конституция куни билан табриқлашдан, сизларга ўзимнинг самимий ҳурматимни билдиришдан ҳурсанд эканмининг изҳор этмоқчиман, — деди Президентимиз. — Ватанимизнинг юксак унвонлари, орден ва медаллари билан тақдирланган инсонларни айнан ана шу байрам арафасида қўлаб, давлат мукофотларини топшириш яхши бир анъанага айланди.

Эл-юртимиз олдидаги фарзандлик бурчини бахариши йўлида бутун борлигини бахш этиб, ўзининг фидойи меҳнати, муносиб хизмати билан бошқаларга ўрнат ва намуна бўлиб келаётган сиз каби инсонлар билан учрашиш, уларнинг қўлини сиқиб, бағримга босиб муборакбод этиш мен учун катта бахтдир.

Барчангиз яхши хабардорсиз, халқимиз, мамлакатимиз дуч келган айрим қийинчиликларга қарамасдан, жорий йил биз учун ҳар томонлама баракали, омадли бўлди. Буни машаққатли меҳнат ва катта фидойилик эвазига эришган ютуқ ва марраларимиз амалда тасдиқлаб бермоқда.

Миришкор дехқон ва фермерларимизнинг ҳалол меҳнати ва омилкорлиги билан юртимиз бўйича қарийб 7 миллион тонналик улкан галла хирмони бунёд этишга эришдик. Айниқса, барча вилоят ва туманлар ўз шартнома мажбуриятларини шараф билан адо этгани, қўлаб фермер хўжаликлари ҳосилдорлиги 55-67 центнерга етказгани мисолида буни яққол кузатиш мумкин.

Пахтачилик соҳасини оладиган бўлсак, деҳқонларимиз 3 миллион 400 минг тоннадан зиёд ҳосил етиштиргани ва унинг 90 фоизи юқори навларга топширилгани, ҳеч шубҳасиз, юртимиз деҳқончилик тарихидаги яна бир ёрқин саҳифа бўлди.

Бу ютуқларга ўз ишининг устаси ва фидойиси бўлган сиз ҳам минг-минглаб далада ишлайдиган инсонларнинг билим ва тажрибаси билан, меҳнат,

меҳнат ва яна бир бор меҳнат ҳисобидан эришдик, — деди Ислам Каримов. — Бошқа соҳаларда ҳам, саноатни оласизми, қурилиш, йўл қурилиши ёки кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни оласизми, бизга қувонч бағишлаб, бошқаларнинг ҳавасини тортаётган бундай мисолларни қўлаб келтириш мумкин.

Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози даврида кўпгина мамлакатларда иқтисодий ўсиш суръатлари пасайиб, ривожланишдан тўхташ ҳолатлари юз бераётган бир пайтда Ўзбекистон дунёдаги санокли давлатлар қаторида барқарор ўсиш суръатларини сақлаб қолмоқда. Жорий йилда юртимизда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръати 8,5 фоизни ташкил этаётгани бунинг ёрқин далилидир. Ишонаман, янги 2011 йилда ҳам, иншооллох, ўсиш суръатларимиз бундан қам бўлмайди.

Биз учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган таълим-тарбия соҳасини оладиган бўлсак, таълим муассасаларининг моддий-техник базасини мустақамлаш, янги ўқув максафларни барпо этиш бўйича қилинаётган улкан ишлар ҳақида ҳар бирингиз ўз шаҳар ва қишлоғингиз ҳаётидан қўлаб мисолларни келтиришингиз мумкин, деб таъкидлади Юртбошимиз.

Тиббий соҳаси учун давлат бюджетидан 1 триллион 700 миллиард сўмдан ортиқ, яъни 2009 йилдагига нисбатан 30 фоиз, 2008 йилдагига нисбатан эса икки баробар кўп маблағ сарфлангани инсон ҳаёти ва саломатлиги биз учун энг катта бойлик эканининг яна бир амалий намоёнидир.

Шулар қаторида илму фан, маданият ва санъат, спорт соҳаларида, халқимиз маънавиятини юксалтириш бўйича йил давомида амалга оширган ишларимизнинг салмоғи ва аҳамиятини ҳеч қандай рақам билан ўлчаб, баҳолаб бўлмайди, албатта.

Айниқса, Ватан ҳимоячиси бўлган жасур ва фидойи ҳарбийларимиз, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларининг мардонавор хизмати тўғрисида юртимизда тинчлик ва барқарорлик ҳукм сурмоқда, ҳар қайси маҳалла, ҳар қайси оилада хотиржамлик, осуда ҳаёт, эртанги кунга бўлган ишончлик юртимизда мустақамлашиб бормоқда ва бу бизнинг энг катта ютуғимиздир, деди давлатимиз раҳбари.

Шу маънода, юртимизда яшаётган ҳар қайси инсон, миллати, тили ва динидан қатъий назар, мана шундай юксак ютуқларда менинг ҳам ҳиссам бор, деб гуруҳ ва ифтихор билан гапиршига тўла ҳақлидир.

(Давоми 3-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ОДҚБ КОЛЛЕКТИВ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ ВА МДХ ДАВЛАТ РАҲБАРЛАРИ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИДА ИШТИРОКИГА ДОИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 2010 йил 10 декабрь куни Москвада Коллектив хавфсизлик шартномаси ташкилоти (ОДҚБ) Коллектив хавфсизлик кенгашининг сессияси ва МДХ Давлат раҳбарлари кенгашининг навбатдаги мажлисида иштирок этади.

(Давоми 2-бетда).

МАМЛАКАТИМИЗНИ МОДЕРНИЗАЦИЯ ҚИЛИШ ЙЎЛИНИ ИЗЧИЛ ДАВОМ ЭТТИРИШ – ТАРАҚҚИЁТИМИЗНИНГ МУҲИМ ОМИДИР

Президент Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 18 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси

(Давом. Боши 1-бетда).

Учинчи. Ислохотларимизнинг маъно-мазмуни ҳар бир онгли фикрлайдиган инсон учун очик ва тушунарли бўлган, улар шу муқаддас заминда яшаётган ҳар бир фуқаро, ҳар бир инсоннинг амалий ишига айланган тақдирдагина мамлакатимизни янада ислоҳ этиш ва модернизация қилишнинг муваффақиятини таъминлашимиз мумкин.

Шу борада бугун мана шу залда ўтирган сиз азизларни, авваламбор, ёшларимизни, уларнинг тисмолида униб-ўсиб, ҳал қилувчи бунёдкор куч сифатида майдонга чиқаётган, она-юртимиз келажагининг эгаси бўлган миллионлаб азму шижоатли фарзандларимизни мен ўзиним энг катта умидим ва ишончим, деб биламан.

Мен қатъий ишонаман — бизнинг болаларимиз, мамлакатимизни ислоҳ қилишнинг ғоя ва мақсадлари онги ва қалбига яқин бўлган ёшларимиз ана шундай орзу-умидларимизга албатта муносиб бўладилар, шу мақсадларни амалга ошириш учун астойдил курашадилар ва албатта, бу маррани ҳам қўлга киритадилар.

Қадри дўстлар! Бундан бир йил муқаддам мана шу мухташам залда, Конституция кўнига бағишланган мажлисда, сизлар билан отроғича фикр алмашиб, 2010 йилни мамлакатимизда **“Баркамол авлод йили”** деб эълон қилган эдик.

Давлатимиз ва жамиятимизнинг бугунги кўни, айниқса, келажаги учун ғоят муҳим бўлган соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш вазифини ўз олдимида қўяр эканмиз, авваламбор, биз яшаётган XXI аср — интеллектуал бойлик, юксак билим ва салоҳият талаб этишга, айнан шу қадриятлар устувор аҳамият касб этадиган аср, деган ҳаётий ҳақиқатдан келиб чиққан эдик.

Албатта, ҳозирги кунда, тараққиёт йўлидан изчил ривожланиб боришимизда, эзгу мақсадларимизни рўёбга чиқаришда ҳал қилувчи роль ўйнайдиган муҳим бир мезон борки, у ҳам бўлса, инсон капитал, яъни инсон омил, замонавий билим ва касб-ҳунарларни эгаллаган, мамлакатимиз истиқболи учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир бўлган, ҳаётга дадил қадамлар билан кириб келаётган ёшларимиздир.

Биз қабул қилган, ўсиб келаётган авлоднинг ҳар томонлама баркамол этиб тарбиялаш дастурида белгиланган улкан ва кенг қўламли вазифаларни қисқа вақт мобайнида, яъни бир йил давомида амалга ошириб бўлмаслиги барчамизга яхши аён. Шу маънода, бу олижаноб мақсад давлатимиз ва бутун жамиятимизнинг доимий ва узоқ истиқболга мўлжалланган устувор вазифасига айланиши ва ҳаминша эътиборимиз марказида туриши лозим.

Қўламли ғоят кенг бўлган ушбу дастур доирасида бажарилган барча ишларни битта маърузада қамраб олиш қийин, албатта, унинг ижроси ҳақида йил якунига бағишлаб жойларда ва марказда бўлиб ўтadиган йиғилишларда атроғича фикр юритилади. Мен бу ўринда фақат 2010 йилда “Баркамол авлод йили” Давлат дастурининг асосий йўналишлари бўйича амалга оширилган энг муҳим ишлар ҳусусида қисқача тўхталиб ўтмоқчиман.

Авваламбор, **болалар ва ёшларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, уларни баркамол ривожлантиришнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлашга қаратилган норматив-ҳуқуқий базани янада такомиллаштириш** масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Бу борада, бугунги кун талабларидан келиб чиққан ҳолда, 600 тадан ортиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжат тўлиқ инвентаризациядан ўтказилди, уларнинг якуни бўйича амалдаги қонунлар ва норматив ҳужжатларга тегишли ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Жумладан, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга воёга етмаган болаларнинг жиноий муҳитга тортилишининг олдини олиш мақсадида ёшларга мўлжалланган турли хил ҳордиқ чиқариш муассасалари раҳбарлари ва бошқа масъул шахсларнинг ўрнатилган нормаларга риоя қилиш бўйича жавобгарлигини кучайтириш ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга қаратилган қўшимчалар киритилди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси томонидан аҳоли, биринчи навбатда, ўқувчи ва талабаларга замонавий ахборот технологиялари асосида ахборот-кутубхона, авваламбор, интернет хизмати кўрсатиши янада яхшилаш мақсадида “Ахборот-кутубхона фаолияти тўғрисида”ги Қонун биринчи ўқишда қабул қилинди.

Шулар қаторида “Воёга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси тўғрисида”ги Қонуннинг қабул қилиниши, албатта, катта аҳамият касб этади. “Алкоголь ва тамаки маҳсулотларини тарқатиш ва истеъмол қилишни чеклаш тўғрисида”ги қонуннинг яқин кунларда қабул қилиниши соғлом авлодни шакллантиришда, уларни болалик давридан бошлаб саломатликка путур етказадиган зарарли одатлардан ҳимоя қилишда муҳим омил бўлишини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Айтиш керакки, дастур доирасида ишлаб чиқилган “Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида”ги қонуннинг янги таҳрири лойиҳаси ўшун соҳани янада ислоҳ қилиш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш тизимини такомиллаштиришга қаратилгани билан эътиборлидир.

Маълумки, соғлом авлод деганда, барчамиз, биринчи навбатда, соғлом насли тушунаемиз. Бу борада ўтган йиллар давомида “Соғлом она — соғлом бола” ғоясини ўзда муҳасам этган дастур асосида кенг қўламли чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, ҳаётга жорий этилди.

Оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш, жумладан, пойтахтимиз ва вилоятларимизда замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозланган диагностика, скрининг ва перинатал марказлари, янги туғуруқ мажмуалари барпо этишга қанча куч ва маблағ сарфланганидан, ўйлайманки, ҳаммангиз яхши ҳабардорсиз.

Биргина “Она ва бола скрининги” Давлат дастури доирасида бошқа вилоятлар марказлари қаторида Гулистон ва Жиззах шаҳарларида янги скрининг марказлари ташкил этилди. Барча минтақавий марказлар бюджет маблағлари ҳисобидан замонавий диагностика ва лаборатория ускуналари, зарур материаллар билан таъминланди.

Бу, ўз навбатида, кўплаб ирсий касалликларнинг олдини олиш ва даволашни юқори даражага кўтариш, болаларнинг ирсий хасталиклар билан ва нуқсонли туғилишининг хавфини камайтириш имконини бермоқда.

Шу билан бирга, мамлакатимиз ҳудудларидидаги замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозланган қишлоқ врачлик пунктлари ва ихтисослаштирилган марказларда деярли барча аҳоли тиббий кўрик ва ультратовуш текширувидан ўтказилди. Бундан ташқари, ҳар ойда мунтазам равишда “Туғиш ёшидаги аёллар, болалар ва ўсимир қизларни соғломлаштириш ҳафталиги” ўтказилмоқда. Жорий йилнинг ўзида туғуруқ ёшидаги 7 миллион 800 минг аёл ва 14 ёшга бўлган 8 миллион 500 минг бола тиббий кўриқдан ўтказилганини қайд этиш лозим.

Бу йил шу борада яна бир ибратли таҳриба йўлга қўйилди. Яъни 12 мингдан ортиқ патронаж бағиширлар, 8 мингдан зиёд педиатр, неонатолог, акушер ва тиббиёт ҳамшираси хотин-қизлар ва болаларга тиббий хизмат кўрсатиш бўйича янги технологиялар асосида таълим олиб, ўз малакасини оширди.

Маълумки, кейинги йилларда ҳомилидор аёлларни таркибида ҳаётий зарур элементлар бўлган махсус поливитаминлар билан таъминлаш ва шу орқали аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш борасида мисли кўрилмаган профилактик тадбирлар амалга оширилмоқда.

Айтиш керакки, бундай чора-тадбирлар ҳар йили 400 минг нафар ҳомилидор аёлни соғломлаштириш, оналар саломатлигини мустаҳкамлаш, ривожланишда нуқсон бўлган болалар туғилишининг олдини олиш имконини бермоқда.

Шунингдек, юртимизда инсон ҳаёти учун хавфли бўлган бир қатор касалликлар профилактикаси бўйича ҳам улкан ишлар амалга оширилмоқда. Бугунги кунда мамлакатимизнинг барча ҳудудларида болаларнинг 98 фоиздан ортиги олдини олиш муҳим бўлган инфекцияларга қарши эмланмоқда.

Бунинг натижасида дифтерия, қизамик касалликларига чалиниш ҳолатлари кескин камайганини айтиш даркор. 2010 йилда юқумли касалликлар билан оғриш ҳолатлари, жумладан, менингококк инфекцияси 28 фоизга, эпидемия паротит 27 фоиз, вирусли гепатит 13 фоизга камайгани ана шундай тадбирлар самарасидир.

Мамлакатимизда ўтказилган яна бир кенг қўламли тадбир — полиомиелитга қарши эмлаш миллий кунлари давомида 15 ёшгача бўлган 4 миллион бола эмланди. Бизга қўшни бўлган давлатларда айнан шу масалада ноҳуш вазиятлар юзага келган бир шароитда бундай тадбирлар полиомиелит билан касалланишнинг олдини олиш имконини берганини, бунинг аҳамиятини, албатта, барчамиз яхши англаймиз.

Бир қатор нуфузли халқаро институтларнинг баҳолашича, Ўзбекистон дунёнинг 125 давлати орасида хотин-қизлар учун қўлай шароитлар яратиш ва оналикни муҳофаза қилиш борасида етакчи ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Буни ЮНИСЕФнинг Шарқий Европа, Болтиқбўйи ва Мустақил Давлатлар, Хамдўстлиги мамлакатлари бўйича офиси томонидан оналик ва болаликни муҳофаза қилиш борасидаги дастурларнинг жорий қилишда Ўзбекистоннинг минтақадаги намунавий модель сифатида эътироф этилгани ҳам исботлайди.

Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, турли касалликларнинг олдини олиш, умуман, соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантириш мақсадида жорий йилда давлат бюджетидан жами 1 триллион 700 миллиард сўмдан ортиқ маблағ ажратилган бўлиб, бу 2009 йилдаги нисбатан 30 фоиз ва 2008 йилдагига нисбатан 2 баробар кўп демакдир.

“Баркамол авлод йили” Давлат дастурини амалга оширишда **таълим соҳасини ривожлантириш, авваламбор, унинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, янги ўқув муассасалари қуриш ва уларни замонавий ускуналар билан жиҳозлаш** масаласига эътибор янада кучайтирилди.

Қадрлар тайёрлаш миллий дастури ва Мактаб таълимининг ривожлантириш давлат умумий миллий дастурининг амалга оширилиши натижасида 1 минг 536 та академик лицей ва касб-ҳунар коллежи, умумтаълим мактабларининг қарийб 9 мингтаси, яъни деярли ҳаммаси, 1 минг 800 дан ортиқ спорт зали намунавий лойиҳалар асосида барпо этилди ёки капитал реконструкция қилинди.

Ушбу ўқув муассасаларининг моддий-техник базасини мунтазам янгиллаб бориш, тизимли асосда замонавий компьютер техникаси, ўқув-лаборатория ускуналари, мебель ва ўқув анжомлари билан қайта жиҳозлаш, уларни талаб даражасида сақлаш ҳамда яратилган бу улкан салоҳиятдан самарали фойдаланиш мақсадида мутлақо янги бир тузилма — Молия вазирлиги ҳузурида махсус жамғарма ташкил этилди.

Бу жамғарманинг ҳисоб рақамига 2010 йили 315 миллиард сўм маблағ ажратилган бўлса, 2011 йилда 370 миллиард сўм ажратиш кўзда тутилмоқда. Шунинг ўзиёқ бизнинг ушбу масалага қандай катта эътибор бераётганимизни яққол кўрсатиб турибди, десам, ҳеч қандай хато бўлмайд.

Жорий йилда Тошкент шаҳрида Турин политехника университетининг янги, замонавий ўқув комплексининг барпо этилгани биз учун қанчалик катта аҳамиятга эга эканини алоҳида таъкидлашни истардим. Ушбу олий ўқув юрти мамлакатимизда жадал ривожланиб бораётган автомобил саноати ва бошқа тармоқлар учун юқори малакали кадрлар тайёрлайдиган мақсад бўлиб хизмат қилади.

Шу давр мобайнида қадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштирилди, олий таълим бакалаврият босқичининг 50 та йўналиши ва магистратура босқичининг 74 та мутахассислиги унификация қилинди, ўрта махсус, касб-ҳунар ва олий таълим йўналишлари ҳамда мутахассисликларининг янги классификаторлари жорий этилди.

Дастур доирасида 2010 йилда 560 та етакчи кластер мактаблари қиймати қарийб 6 миллион АҚШ доллари бўлган 13 минг 500 та компьютер техникаси билан таъминланди, 750 дан ортиқ қишлоқ мак-

таби замонавий ўқув-лаборатория ускуналари ва мультимедиа воситалари билан жиҳозланди, 1,5 мингта қишлоқ мактаби ўқитувчилари умумий қиймати қарийб 13 миллион АҚШ доллари бўлган 3 минг 400 та шахсий компьютер билан таъминланди.

Айни пайтда мамлакатимиздаги барча, яъни 12 мингдан ортиқ таълим муассасалари, илмий ва маданий-маърифий ташкилотлар 25 мингдан зиёд ўқув материаллари ва ресурсларни ўз ичига олган Таълим порталига уланди. Бу масофадан туриб ўқитиш усулларини таълим тизимига кенг жорий этиш, ўқувчи ва ёшларга бошқа хил ахборот-коммуникация хизматлари кўрсатиш имконини бериши билан, айниқса, аҳамиятлидир.

Шу билан бирга, замонавий ахборот ва компьютер технологиялари, рақамли ва кенг форматли телекоммуникациялар, интернетни нафақат мактаб, лицей, коллеж ва олий ўқув юртига, балки ҳар бир оилага жорий қилиш ҳаракатлари бугунги кунда тобора кучайиб бормоқда. Айнан замонавий алоқа ва ахборот технологиялари тизимини кенг қўлама ривожлантириш мамлакатимиз ва жамиятимизнинг тараққиёт даражасини кўрсатадиган мезонлардан бири бўлиб хизмат қилади.

Жорий йилда бу борада амалга оширилган ишлар натижасида бугунги кунда юртимизда 6 миллион киши интернетдан фойдаланмоқда, уларнинг ярмини мобиль алоқа орқали интернетдан фойдаланувчилар ташкил этади.

2010 йилда Тошкент ва Самарқанд шаҳарларида кўп дастурли телевизион каналларни тарқатиш хизматларининг сифатини ошириш, халқаро ахборот ресурсларидан фойдаланиш бўйича мутлақо янги имкониятлар яратадиган замонавий рақамли телевидение ишга туширилганини алоҳида таъкидлаш зарур.

Азиз юртдошлар! Бугунги кунда жисмоний тарбия ва спорт соҳасида, айниқса, болалар спортини янада ривожлантириш, ҳар бир шахар ва қишлоқда замонавий талабаларга жавоб берадиган, зарур анжомлар билан жиҳозланган спорт майдончалари, иншоот ва мажмуалари барпо этиш бўйича амалга ошираётган ишларимиз ўзининг ижобий самарасини бермоқда.

Шуни мамнуният билан айтиш керакки, истиқлол йилларида юртимизда 1 минг 200 дан зиёд янги спорт иншооти барпо этилиб, уларнинг мингдан ортиги қишлоқ жойларда қурилди. Бу эса 260 минг нафардан зиёд боланинг спортнинг кўплаб турлари билан мунтазам шуғулланиши учун имконият яратди.

Қиз болаларни, энг аввало, қишлоқ қизларини спорт билан шуғулланишга жалб этишда жорий йилда сезиларли натижаларга эришилди. “Спорт ҳаётидан ҳеч ким четда қолмаслиги керак” деган шиордан келиб чиққан ҳолда, кам таъминланган оилаларнинг 120 минг нафар қизлари учун 3 миллиард 500 миллион сўмлик спорт кийими ва жиҳозлари харид қилинди.

Яна бир муҳим ҳолатга эътиборингизни қаратмоқчиман. Мамлакатимизда бадий гимнастика ривожлантириш дастури қабул қилинган, спортнинг ушбу нафис тури билан шуғулланадиган қизлар сони шу йилнинг ўзида 6-7 баробар, айрим вилоятларда эса 10-12 баробар ортди.

Бу борада ёрқин бир мисолни келтиришни ўринли, деб биламан. Кўни кеча Хитойда яқинига етган ўн олтинчи ёзги Осиё ўйинларида бадий гимнастика бўйича қизларимиз ўз истеъдод ва маҳоратини намойиш этиб, Осиё китъаси вакиллари орасида шарафли иккинчи ўринни эгаллашгани мамлакатимизнинг спорт ҳаётида мисли кўрилмаган қувончи воқеа бўлди.

Шу маънода, бу йил ўтказилган 42 та халқаро мусобақада юртимиздан иштирок этган 500 нафардан зиёд ёш спортчилар учун бир қисмини қизлар ташкил этгани, айниқса, эътиборлидир.

Маълумки, шу йил ёзда Сингапурда бўлиб ўтган биринчи ўсимирлар Олимпиади ўйинларида спортчи ёшларимиз муносиб қатнашиб, 9 та медални қўлга киритди. Ўқорида зикр этилган Осиё ўйинларида эса Ўзбекистон спортчилари нафақат кўтказиб, балки дунё миқёсида ҳам тан олинган қудратли давлатлар-

нинг вакиллари билан кескин беллашувларда 11 та олтин, 22 та кумуш, 23 та бронза медални қўлга киритди, умумжамоа ҳисобида саккизинчи ўринни эгаллаб, кучли ўналишдан жой олишга эришди.

Бугунги фурсатдан фойдаланиб, халқаро майдонларда Ватанимиз шон-шухратини бутун дунёга тараннум этаётган истеъдодли ёш спортчиларимиздан айримларининг номларини ҳурмат билан тилга олишдан мамнунман.

Кўзга кўринган спортчиларимиздан Ришод Собиров, Рустам Қосимжонов, Владимир Тўйчи, Вадим Меньков, Дилшод Мансуров, Юлия Тарасова, Артур Таймазов, Элшод Расулов, Светлана Радзивил, Серик Мирбеков, Герасим Кочнев, Сергей Борзов, Алексей Бобохов, Вячеслав Горн, Алексей Мочалов каби ёшларимиз Осиё ўйинларида олтин медаль соҳиб бўлдилар.

Айниқса, Тошкент давлат жисмоний тарбия институтининг талабаси, канозда эшак эшиш бўйича икки қарра жаҳон чемпиони Вадим Меньков халқимизнинг ҳақиқий ифтихорига айланди. Бу истеъдодли спортчимиз 2010 йилда ўз йўналиши бўйича дунёнинг энг яхши спортчиси, деб тан олинди.

Буларнинг барчаси, ўз навбатида, Ўзбекистон терма жамоасининг 2012 йили Лондонда ўтadиган Олимпиада ўйинларида муваффақиятли иштирок этишига бўлган ишончимизни янада мустаҳкамлайди.

Футбол бўйича Осиё чемпионатида ажойиб ўйин намойиш этган Ўзбекистон ўсимирлар терма жамоаси келгуси йили Мексикада бўлиб ўтadиган жаҳон чемпионатида ҳам ўз маҳоратини кўрсатишига ишонамиз.

Аргентинада бўлиб ўтган ногирон-ампутантлар ўртасида футбол бўйича жаҳон чемпионатида иккинчи мартаба чемпиони унвонига сазовор бўлган Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари ҳақиқий жасорат ва фидойилик кўрсатиб, ўзларининг метин иродасини намойиш этди.

Шулар ҳақида гапирар эканман, ўз ҳаётини спортга бағишлаб, жаҳон ва китъа мусобақаларида Ўзбекистон байроғини баланд кўтариб келаётган барча мард ва жасур спортчиларимизга чуқур миннатдорчилик билдириб, катта гунаҳар ва ифтихор билан уларга анги-янги зафарлар тилашга рўхсат бергайсиз.

“Баркамол авлод йили” Давлат дастурининг яна бир устувор йўналишига батафсил тўхталиб ўтишни зарур, деб ҳисоблайман. Бу ўринда гап ёшларимиз ўзлари эгаллаётган энг замонавий билим ва кўникмаларни амалда жорий этиш учун **касб-ҳунар коллежлари ва олий ўқув юртилари битирувчиларини кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳаларига кенг жалб қилиш ҳақида бормоқда.**

Бу борада Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони муҳим қадам бўлди. Шулар қаторида битирувчиларга ўз бизнесини ташкил этиш учун имтиёзли кредитлар бериш бўйича банкларимиз томонидан амалга оширилган ишлар ҳам эътиборга сазовордир.

Яна бир муҳим масалани қайд этиб ўтмоқчиман. Ҳозирги кескин рақобат шароитида **инновацион технологиялар ва илм-фанни янада ривожлантириш, иқтидорли ёшларни илмий фаолиятга кенг жалб этиш, ўз ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқаришлари учун уларга зарур шарт-шароитлар яратиш муҳим аҳамиятга эга.**

Бу масалага устувор аҳамият бермасдан туриб, тараққиёт ҳақида сўз юритиб бўлмаслигини барчамиз яхши тушунаемиз, албатта. Бугун замоннинг ўзи ушбу масалани сиёсатимизнинг энг муҳим йўналишларидан бири сифатида белгиланиши тақозо этмоқда.

Яқинда олий малакали илмий ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида Президент қарори қабул қилинди.

Ушбу ҳужжатнинг моҳияти шундан иборатки, илмий кадрлар тайёрлашнинг аспирантура ва докторантура каби эскирган шакллари ўрнига мамлакатимиз олий ўқув юрти ва илмий тадқиқот муассасаларида стажёр-тадқиқотчи-из-

ланувчилар ва катта илмий ходим-изланувчилар институти жорий этилди.

Энг муҳими, уларни рағбатлантириш, ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқариш мақсадида стажёр-тадқиқотчи-изланувчиларнинг лавозим маоши стажёр-тадқиқотчилар лавозим маошининг базавий миқдорига, катта илмий ходим-изланувчилар лавозим маошининг ҳажми эса фан номзоди унвонига эга бўлган катта илмий ходимларнинг маошига тенглаштирилди. Бу амалда ушбу тадқиқотчилар иш ҳақининг 1,6 баробар кўпайишини аниглади.

Дастурнинг принципал аҳамиятига эга бўлган яна бир йўналиши ҳусусида, яъни мамлакатимизда амалга оширилаётган **оилани мустаҳкамлаш, ёш оилалар ҳақида гамхўрликни кучайтириш, уларнинг ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоясини таъминлаш, соғлом ва мустаҳкам оила барпо этиш учун зарур шарт-шароитлар яратиш борасидаги кенг қамровли ишларни давом эттириш ҳақида** қисқача тўхталмоқчиман.

Айнан оила бағрида, ота-онанинг ўзаро меҳр-муҳаббати, гамхўрлиги муҳитида фарзанднинг дунёга келиши, унинг шахс ва фуқаро сифатида камол топиши ҳақида узоқ гапириб ўтиришга ҳожат йўқ, деб ўйлайман. Халоллик, эзгулик ва меҳрибонлик ҳақидаги тушунчалар, катталарга ҳурмат туйғуси, аввало, оилада пайдо бўлади, инсоннинг дунёқарши миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида айнан шу муҳитда шаклланади.

Шу сабабли жорий йилда оила институтини қўллаб-қувватлаш бўйича аввалги йилларда бошлаган ишларимиз давом эттирилиб, 2,5 минг ёш оилага уй-жой қуриш ва уни жиҳозлаш каби масалаларни ҳал этиш учун тижорат банклари томонидан 107 миллиард 600 миллион сўмлик ипотека ва истеъмол кредитлари берилди.

Бундан ташқари, вилоят, шаҳар ва туман ҳокимликлари томонидан но-тураржой биноларини реконструкция қилиш ва уй-жой харид қилиш учун ҳомиёларнинг 5 миллиард 800 миллион сўмлик маблағлари жалб этилди. Шунингдек, 7 минг 200 дан зиёд ёш оилага белуф қорамол берилиб, шу мақсадлар учун 5 миллиард 300 миллион сўм маблағ ажратилди.

Дастур доирасида ёшларда “оммавий маданият” ниқоби остидаги ҳуружлар, диний экстремизм, халқаро терроризм, халқимизга ёт бўлган ғоя ва қадриятларнинг четдан “экспорт” қилинишига қарши қатъий позицияни шакллантириш бўйича ахборот ва педагогик технологияларнинг замонавий, янги шакллари жорий қилинди.

Табииyki, бу борада “оммавий маданият”нинг савияси паст, енгил-ели намуналарига қарши ҳақиқий санъат асарларининг юксак дурдоналарини кенг тарғиб ва ташвиқ қилиш муҳим аҳамият касб этмоқда.

Хурматли дўстлар! “Баркамол авлод йили” Давлат дастурида белгиланган кўплаб тадбирларнинг ташаббускори ноҳукумат ташкилотлар бўлгани, айниқса, эътиборга сазовордир.

Бундай ижобий ҳолат юртимизда фуқаролик жамиятини бунёд этиш борасида эришаётган ютуқларимизнинг амалий намоёни бўлиб, бу ҳақиқатни ҳеч ким инкор этолмайди. Бу давлатимиз ва жамиятимизнинг баркамол авлодини тарбиялаш ва мамлакатимизда фуқаролик жамиятининг мустаҳкам заминини яратиш борасидаги манфаатлари муштарак эканини яққол кўрсатади.

“Баркамол авлод йили” Давлат дастурини бажариш учун барча манбаалар ҳисобидан жорий йилда қарийб 8 триллион сўм маблағ сарфланганининг ўзи бу борада амалга оширган ишларимизнинг қўламли ва миқёси нечоғлиқ улкан эканидан далолат беради.

Фурсатдан фойдаланиб, ана шундай олижаноб ишга муносиб хисса қўшган мамлакатимиздаги давлат ва нодавлат ташкилотларга, ишлаб чиқариш корхоналари, фермер ҳўжаларига ва тадбиркорлик тузилмаларига, ҳоржий жамғармалар ва халқаро ташкилотларга, шу залда ўтирган чет эл мамлакатларининг элчи ва вакиллари, шу улуг мақсад йўлида ўзини аямасдан хизмат қилган барча-барча инсонларга ўз номидан, халқимиз номидан самимий миннатдорлик билдиришга рўхсат бергайсиз.

(Давоми 3-бетда).

МАМЛАКАТИМИЗНИ МОДЕРНИЗАЦИЯ ҚИЛИШ ЙЎЛИНИ ИЗЧИЛ ДАВОМ ЭТТИРИШ – ТАРАҚҚИЁТИМИЗНИНГ МУҲИМ ОМИЛИДИР

Президент Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 18 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси

(Давоми. Боши 1, 2-бетларда).

Азиз ватандошлар!
Энди сизлар билан кириб келадиган янги — 2011 йилга қандай ном бериш ҳақида фикрлашиб олишимиз керак.

Бу масалада амалий бир қарорга келиш, яъни янги йилга ўз олдимишга қўйган ягона мақсад йўлида барчамизни бирлаштирадиган аниқ ном беришнинг аҳамияти ва моҳияти ҳақида ортиқча гапиришни ҳожиати йўқ, деб ўйлайман.

Мухтасар айтганда, давлатимиз ва жамиятимизнинг мулк шаклидан қатъи назар, юртимиздаги ишлаб чиқариш корхоналари, ташкилот ёки муассасалар бўладими, юридик ёки jisмоний шахслар, ҳомиёлар ва хайрия жамғармалари бўладими — буларни барчасини қуч-имконият ва маблағларини аниқ бир мақсад ва эзгу ниятларни амалга ошириш учун сафарбар этиш, бир ёқадан бош чиқариб мавжуд муаммоларни ечиш, бу йўлдаги тўсиқларни бартараф қилишда ушбу масала қандай катта аҳамиятга эга эканини ҳаммамиз яхши тушунашим.

Бунинг тасдиғини биз ўз ҳаётий тажрибамизда, яъни 1997 йилдан бошлаб кириб келадиган ҳар қайси янги йилга жамиятимиз, бутун эл-юртимизнинг фикри эркин ва интилишларини бirlаштирадиган, янги куч-қувват бағишладиган ном бериб, шу асосда қўлга киритган ютуқ ва марраларимиз мисолида яққол кўришимиз мумкин.

Юқорида билдирилган фикр ва хулосаларни инобатга олган ҳолда, мамлакатимизнинг иқтисодий-ижтимоий тараққиётини янги, янада юксак босқичга кўтариш мақсадида мен кириб келадиган 2011 йилни мамлакатимизда **“Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили”** деб эълон қилишни таклиф этаман.

Тадбиркорлик ҳақида гапирганда, биз, авваламбор, хусусий тадбиркорликнинг ўзини тасаввур қиламиз. Айтиш кераки, юртимиз тарихида тадбиркорлик қадим замонлардан бундан алоҳида ўрин тутиб келади. Ота-бобларимизнинг ўз ери, ўз мулки, ўз касбу ҳунарига эга бўлиш, омишкорлик билан иш юритиш, тадбиркор ва ишбилармон инсонларни қадрлаш борасидаги анъаналари ҳақида кўп гапириш мумкин.

Мен бу ўринда Соҳибқирон Амир Темури бобоимизнинг барчамизга яхши маълум бўлган **“Азми қатъий, тадбиркор, ҳушёр, мард ва шижоатли бир киши мингга тадбирсиз ва лоқайд кишидан афзалдир”**, деб айтган чуқур маъноли сўзларини яна бир бор эслатмоқчиман.

Албатта, илгариги замонларда тадбиркорлик балки бошқача номлар билан аталган бўлиши мумкин. Аммо, қандай ном билан аталмасин — унинг отини савдогар ёки дўкдор дейдими, хўнарамд уста ёки касаначи дейдими, катта-кичик корхона эгаси дейдими, бундан қатъи назар, аждоқларимиз айнан шу соҳа ҳисобидан рўзгор тебратиб, ўз оиласини, эл-юрт манфаатини таъминлаб келган.

Бир сўз билан айтганда, тадбиркорлик, ишбилармонлик халқимизнинг, миллатимизнинг қон-қонига, суяк-суягига сингиб кетган ноёб ва эзгу қазилат, десак, муболага бўлмайди.

Биз мустақилликка эришган дастлабки йиллардан бошлаб мамлакатимизнинг келажагини, давлатимиз ва жамиятимизнинг сиёсий-ижтимоий қурилишини белгилашда, биринчи навбатда, Конституциямизни ишлаб чиқиш ва тасдиқлашда мулк ва мулкрий муносабатлар ҳақидаги принципиал масала доимо эътиборимиз марказида бўлганини таъкидлаш лозим.

Айнан шунинг учун ҳам мамлакатимизнинг кўп укладли иқтисодиёти таркибиде давлат мулки, корпоратив ва хусусий мулкнинг тенглигини эътироф этган ҳолда, Конституциямиз ва қонунчилигимизда хусусий мулк устуворлиги мустақамлаб қўйилди ва унинг ишончли конституциявий қафолатлари таъминланди.

Бугунги кунда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ўзининг иқтисодиётимиздаги ўта муҳим ва салмоқли ҳиссаси, роли ва таъсири, содда қилиб айтганда, бошқа ҳеч бир соҳа ва йўналиш ўрнини бо-солмайдиган катта аҳамияти билан давлат ва жамиятимиз ривожиде алоҳида ўрин эгаллайди.

Мустақиллик йилларидаги тараққиётимиз мисолида шунинг ҳеч иккиланмасдан айтиш мумкинки, бу соҳани ривожлантирмасдан, унга тегишли кўмак ва рағбат бермасдан, зарур имконият, имтиёз ва преференциялар яратмасдан туриб, биз иқтисодиётимизнинг келажагини таъминлай олмаймиз.

Ички бозоримизни рақобатдош соҳага муносиб рағбат билан тўлдиршида, бугунги кунда биз учун энг долзарб масалалардан бири бўлиши аҳолиимизни, авваламбор, ёшларимизни иш билан таъминлаш ва шу асосда уларнинг муносиб даромад топиши, фаровонлигининг ошииб боришига эришишда айни шу соҳани тез ва жадал суръатлар билан ривожлантириш энг асосий омишлардан бири эканини ҳеч унутмаслигимиз даркор.

Шу борада яна бир муҳим масала

лага эътиборингизни жалб этишни зарур, деб биламан.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг изчил ривожланиб боришини таъминлаш орқали биз мамлакатимизда жамиятимизнинг ижтимоий-сиёсий таянчи ва пойдевори бўлган ўрта синфнинг шаклланишига ва унинг тобора мустақам бўлиб боришига эришмоқдамиз.

Барчамизга аёнки, айнан ана шу ижтимоий қатлам — яъни ўрта синф юртимизда амалга оширадиган иш-лохотларимизни янада чуқурлаштиришдан, мамлакатимизнинг изчил ва барқарор ривожланишидан энг кўп манфаатдордир. **Шу боис кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик бугунги кунда жамиятимиздаги ижтимоий ва сиёсий барқарорликнинг қафолати ва таянчига, юртимизни тараққиёт йўлидан фаол ҳаракатлантирадиган кучга айланиб бормоқда.**

Сизларга яхши маълумки, кейинги йилларда юртимизда ушбу соҳа ривожини кўп қўлай тадбиркорлик муҳити яратиш ва уни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича катта ишлар қилинди.

Бу ҳақда кўп гапирмасдан, биргина мисол келтириш kifоя, деб ўйлайман.

Агар 2000 йилда мамлакатимиз янги ички маҳсулотининг 30 фоизи кичик бизнес субъектлари томонидан ишлаб чиқарилган бўлса, қисқа бир даврда, яъни 2010 йил яқини билан бу кўрсаткич қарийб 53 фоизга етиши кўтилаётгани, ҳеч шубҳасиз, ана шундай ишларимизнинг мантиқий самарасидир.

Бу ҳақда сўз юритганда, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик одамларимиз учун янги иш ўринлари очиш, барқарор даромад манбаларини яратишнинг энг муҳим омишга айланаётганига алоҳида эътибор қаратмоқчиман. Ҳозирги кунда мамлакатимиздаги иш билан банд аҳолининг 74 фоиздан ортиғи айнан шу соҳада меҳнат қилаётгани ҳам шундан далолат беради.

Ўзингиз ўйланг, азиз дўстлар, агарки юртимизда шу соҳага ўз вақтида катта эътибор қаратиб, унинг ривожини кўп қўлай тадбиркорлик омишга айлантиришда, бугун бизнинг куч-қувватга тўлган ёшларимиз бошқаларга ўхшаб қаёққа иш излаб борарди, қимларга муҳтож ва қарам бўлиб кун кўрад эди?

Шу ҳақида ўйлаш, бунинг олдини олиш давлат ҳокимияти идораларининг асосий бурчидир.

Жорий 2010 йилнинг ўзиде кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш ҳисобидан 480 миңга янги иш ўрни очилгани ҳам юқорида зикр этилган фикрининг

яққол тасдиғи, десам, айни ҳақиқатни айтган бўлам.

Энг муҳими, бу иш ўринларининг 60 фоиздан ортиғи қишлоқларимизда ташкил этилмоқда. Мамлакатимиз аҳолисининг 50 фоизга яқини қишлоқ жойларда яшашини ҳисобга оладиган бўлсак, бу рақамларнинг ижтимоий аҳамиятини, ўйлайманки, тушуниш қийин эмас.

Албатта, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг кўзга яққол ташланиб турган афзалликлари ва катта имкониятлари ҳақида яна кўп гапириш мумкин. Лекин бугунги кунда Ўзбекистонда бу соҳада ҳали ишга солинмаган жуда катта салоҳият ва имкониятлар мавжуд эканини, дунёдаги тараққий толган давлатларда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ялпи ички маҳсулот ҳажмида етакчи ва ҳал қилувчи ўринни эгаллаётганини инобатга оладиган бўлсак, бу йўналишда қиладиган ишларимиз нақадар кўплиғи аён бўлади.

Шундан келиб чиққан ҳолда, “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили” бўйича қабул қилинадиган давлат дастурида қуйидаги устувор йўналишларга алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Биринчи навбатда, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, ушбу соҳа ривожини кўп қўлай тадбиркорлик муҳити яратиш ва уни ривожлантириш мақсадида мавжуд норматив-ҳуқуқий базани танқидий нуктаи назардан қайта қўриб чиқиш, янги қонун ҳужжатларини қабул қилиш масаласи диққат марказида бўлиши даркор.

Бу ҳақда гапирганда, шунинг айтиш кераки, жойларда кичик бўлса ҳам ўз ишини, ўз бизнесини очишга интилаётган хусусий тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш ўрнига, маҳаллий амалдорлар томонидан уларни кўрөлмаслик, қўлидан иш келадиган одамларнинг йўлига турли-туман ғов-тўсиқлар қўйилаётгани асло тоқиб қилиб бўлмайди.

Албатта, кейинги йилларда бундай салбий ҳолатларни бартараф этиш мақсадида тегишли ишлар олиб боришмоқда. Жумладан, қорхоналарнинг молия-ҳўжалик фаолиятига давлат ва назорат тузилмаларининг аралашувини кескин камайитириш, шунингдек, ҳўжалик ва тадбиркорлик субъектларининг иқтисодий ҳуқуқ ва эркинликларини сезиларли даражада кенгайтириш бўйича катта ишлар амалга оширилди. Лекин назорат органларига мансуб айрим мансабдорлар малакасининг пастлиғи хануз ўткир муаммо бўлиб қолмоқда ва ишимизга салбий таъсир ўлқазмоқда.

Шулар қаторида кўпгина вилоят

ва туманларда коррупция деган бало, яъни порахўрлик, тамағирлик, хизмат вазифасини суистеъмол қилиш каби иллатлар учраб тураётганини инкор этиб бўлмайди. Қонунга зид бўлган бундай ҳуқуқ ҳолатлар билан муроса қилишга чек қўйишнинг вақти келди.

Навбатдаги устувор йўналиш — кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти учун янада қўлай муҳит яратишдан иборат.

Ҳаммамизга маълумки, охириги йилларда тадбиркорлик соҳасида ўз ишини очиб рухсат олиш, солиқ, молия ва статистика органларига ҳисобот топшириш масалаларини тартибга солиш бўйича анча ишлар қилинди ва қилинмапти. Бунинг эътиборини инобатга олиш, лекин бу соҳада бажарилган ишларимиз ҳали кам эмас.

Айни пайтда кичик бизнес субъектларининг энергия, газ, сув ва канализация, иссиқлик таъминоти ва бошқа шу каби муҳандислик-коммуникация тармоқларига уланиши ёки уларни қуришда иштирок этиши учун рухсат олиш тартиб-қоидаларини соддалаштириш масаласи бўйича ҳам дастурда аниқ чора-тадбирлар белгиланиши ва уларнинг ижросини қатъий назоратга олиш даркор.

Яна бир муҳим масала кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳаси учун солиқ ва бошқа тўловлар борасида қўлайлик ва энгилликлар яратиш билан боғлиқдир.

Албатта, сўнгги йилларда ҳўжалик субъектларини учун ягона солиқ тўлови ставкасини 2005 йилдаги 13 фоиздан 7 фоизга тушириш ёки қарийб 2 баробар камайитириш бўйича қўрилган чора-тадбирлар кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ривожини кўп қўлай тадбиркорлик муҳитини яратишда тўғдирмоқда.

Шу борада кириб келадиган 2011 йилдан бошлаб бу кўрсаткичнинг 7 фоиздан 6 фоизга туширилиши, ҳеч шубҳасиз, давлатимиз томонидан ишбилармон ва тадбиркорларга кўрсатилган янги бир имтиёз бўлиб қолажак, деб ўйлайман.

Бу борада амалга оширилаётган ишларимиз билан чеқнамасдан, кичик бизнес субъектларига ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ва технологик янгилаш учун ўрта ва узоқ муддатга мўлжалланган кредитлар бериш тизимини янада такомиллаштириш, мавжуд муаммоларнинг ечимини бўйича амалий чора-тадбирлар кўришимиз зарур.

Айниқас, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг ташки иқтисодий фаолият соҳасида иштирок этиши, уларнинг минтақа ва жаҳон бозорларига чиқарилиши кенгайтириш муаммосини

ҳал этишга жиддий аҳамият қаратишимиз лозим.

Алоҳида катта эътиборни талаб этадиган яна бир масала шуки, ҳозирги вақтда юртимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, асосан, савдо-сотик, хизмат ва алоқа соҳасида, қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш бўйича кўпроқ ривож топмоқда.

Лекин, шу билан бирга, саноат соҳасида, юқори технологияларни талаб этадиган замонавий ишлаб чиқариш тармоқларини ташкил этишда, инновацион ва нанотехнологиялар, фармакология ва фармацевтика, ахборот-коммуникация тизими, биотехнология, мўқбил энергетика турларидан фойдаланиш соҳасида, муҳтасар айтганда, **илгор илм-фан ютуқларига асосланган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга кенг йўл очиб беришимиз зарур.**

Айтиш жоизки, мен дастурдан ўрин олиши керак бўлган энг муҳим йўналишларнинг фақат айрим жиҳатлари ҳақида қисқача фикр билдирдим, холос.

Ўз-ўзидан аёнки, дастурни конкрет мазмун билан тўлдирди, ечимини қўриб турган долзарб муаммоларни ҳал қилиш учун ҳукумат қарори билан бу масала бўйича махсус ишчи комиссияси тузиш ҳамда етакчи мутахассисларимиз, авваламбор, тадбиркорларнинг ўзини бу ишга жалб қилиб, ҳар бир йўналишни атроқлида, чуқур ва пухта ишлаб чиқишимиз даркор.

Бу борада мамлакатимиздаги давлат ва нодавлат ташкилотлар, кичик бизнес эгалари, фермер ва тадбиркорлар, ҳомиёлар, бир сўз билан айтганда, кенг жамоатчилигимиз ўз фикрлари ва амалий таклифлари билан фаол иштирок этади, деб ўйлайман.

Шу фурсатдан фойдаланиб, тақдор ва тақдор айтишни истардим: **кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик — жамиятимизнинг бугунги ва келажақ тараққиётимиз, фаровон ҳаётимизнинг мустақам таянчи бўлиши шарт.**

Айнан ана шундай қараш, ана шундай ёндашув бизнинг иш фаолиятимизда, авваламбор, олдимизда турган ўта муҳим ва долзарб вазибаларни амалга оширишда асосий мезон ва йўналма бўлишига ишонаман ва барчангизга айни шу мақсад йўлида куч-ғайрат ва янги-янги омадлар тилайман.

Азиз ватандошларим, қадрдонларим!

Сизларни Конституциямиз байрам билан яна бир бор табриклаб, ҳаммангизга сиҳат-саломатлик, хонадонларингизга файзу барака тилайман.

БЕТИМСОЛ ЮТУҚЛАРИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Давлатимиз раҳбари мамлакатимизда истиқлол йилларида демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш, фуқаролик жамиятини шакллантириш йўлида эришаётган барча ютуқларимиз, ҳаётимизга янгича мазмун бағишладиган ислохотлар замирида Конституциямизда мустақамланган ҳуқуқ ва асосий тамойиллар мустақам эканини алоҳида таъкидлади.

Эркин ва фаровон жамият қуриш, Ватанимизнинг салоҳияти ва қудратини, халқимизнинг турмуш даражасини юксалтириш борасида эришаётган барча муваффақиятларимиз Конституциямизда белгиланган ҳуқуқий асосларга қатъий амал қилиб келадиганимизнинг самарасидир.

Мамлакатимизни ислоҳ этиш ва демократлаштириш жараёни ҳеч қачон ортга қайтмайдиган, қатъий ва изчил тус олгани, одамларимизнинг сиёсий ва фуқаролик фаолигини ошаётгани, онгу тафаккури юксалиб, Ватан тақдирига дахлдорлик туйғуси, эртанги кунга ишончи ортиб бораётгани бунинг яққол тасдиғидир.

жамоатчилиғи томонидан эътироф этилмоқда.

Президентимиз ташаббуси билан 2010 йил — Баркамол авлод йили деб эълон қилинган эди. Бу борада махсус Давлат дастури ишлаб чиқилиб, изчил амалга оширилмоқда.

Болалар ҳамда ёшларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга, уларни уйғун камол топтиришини ҳуқуқий асосларини мустақамлашга қаратилган меъёрий-ҳуқуқий базани такомиллаштириш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Оналар ва болалар саломатлигини ҳимоя қилиш, фарзандларимизни спортга кенг жалб этиш, болалар спорт объектларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари ва олий ўқув юртлири битирувчиларини иш билан таъминлаш борасида кенг қўламли ишлар бажарилди.

Мухтасар қилиб айтганда, фарзандларимизни XXI аср талабларига жаваб берадиган инсонлар этиб вояга етказишдек эзгу мақсад йўлидаги бундай ишлар изчил давом этмоқда.

Президентимиз Ислам Каримов кириб келадиган янги — 2011 йилни мамлакатимизда **“Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили”** деб эълон қилишни таклиф этди. Давлатимиз раҳбарининг бу таклифи йилгиланлар томонидан қўлдурос қарсаклар билан қўллаб-қувватланди.

Тантанали маросим санъат усталари ва ёш ижрочиларнинг байрам концерти билан якунланди.

(ЎзА). Сорвар ҲУМОНОВ олган сурат.

(Давоми. Боши 1-бетда).

Шулар ҳақида гапирар эканмиз, биз аввало, ҳар қайси катта-кичик жамоада ўз фаолияти, ақл-заковати, билим ва тажрибаси, олижаноб фазилатлари билан бошқаларга ўрнак бўлаётган етакчиларни алоҳида ва катта миннатдорлик билан тилга оламиз.

Шу нуктаи назардан қараганда, сиз азизларнинг ҳар бирингиз ва шу кунларда жойларда давлат мукофотларини қабул қилиб олаётган барча юрдошларимизнинг шу йўлда қилган хизматингиз, қўшган ҳиссангизни ҳар қанча таърифласак арзийди, албатта.

Она Ватанимизни раванқ топтиришда ўзини аямасдан,

ВАТАНИМИЗНИНГ ЮКСАК МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

кунни кун, тунни тун демасдан меҳнат қилаётган, Ўзбекистоннинг залворли юқини ўз елкасида кўтариб келадиган инсонлар сифатида сизлар бундай ҳурмат-эътиромга ҳар томонлама муносибсиз.

Айниқас, Баркамол авлод йили деб ном олган 2010 йилда мукофотларга сазовор бўлган ватандошларимиз орасида турли соҳаларда ўзининг дастлабки умидбахш ютуқлари билан ҳаммамизни қувонтираётган азму шижоатли ёшларимизнинг

муносиб вакиллари борлиғи барчамизга қувонч бахш этади, деди Ислам Каримов.

Шундан сўнг Президентимиз давлатимизнинг юксак мукофотларини тантанали равишда топширди.

— Бугун сизлар учун, оила аъзоларингиз, яқинларингиз, ҳамкасб дўстларингиз учун катта тантана, катта хурсандчилик, — деди давлатимиз раҳбари.

— Сизларга юксак унвон, орден ва медалларни топширар эканман, бамисоли барчангиз-

нинг қадди-қоматингиз янада баланд бўлиб, юзларингиз янада яшнаб-яшариб кетгандек туюлмоқда. Худдики ўзимни ҳам сизларнинг қаторингизда мукофот олгандек ҳис қиламан. Шунинг учун бугун оила ва ёру дўстларингиз даврасида мукофотларни нишонлар экансиз, мени ҳам даврангизда бордек, орангизда ўтиргандек ҳис қилсангиз, ўзимни бахтиёр деб билман.

Ватанимиз, халқимизнинг улкан ҳурмат ва эътибори рам-

зи бўлган бу юксак мукофотлар ҳаммангизга буорсин.

Барчангизни Конституциямиз байрами билан яна бир бор табриклаб, сизларга сиҳат-саломатлик, бахту саодат, хонадонларингизга файзу барака тилайман, деди пировардида Юртбошимиз.

Мукофотланганлар юксак эътибор ва ғамхўрлиғи учун Президентимизга самимий миннатдорлик билдирдилар.

(ЎзА).

ЭЪТИБОР ВА РАҒБАТНИНГ АМАЛИЙ ИФОДАСИ

Халқимизнинг энг улуг ва энг азиз байрами — мамлакатимиз мустақиллигининг 19 йиллиғи арафасида Президентимиз Ислам Каримов фармонларига бinoан, турли соҳаларда фидокорона меҳнат қилаётган бир гуруҳ юрдошларимиз Ватанимизнинг юксак мукофотлари билан тадбирланган эди. Аньанга кўра, Конституция байрами арафасида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри, вазири ва идораларда ана шу мукофотлар тантанали тарзда топширилмоқда.

Истиқлол йилларида азам пойтахтимиз янада чиқиб очиб, унда ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий, шаҳарсозлик соҳалари жадал раванқ топмоқда. Энг улуг, энг азиз байрамимиз — Ватанимиз мустақиллигининг 19 йиллиғи муносабати билан пойтахтимиздаги қурилиш-бунёдкорлик, ободонлаштириш, таъмирлаш ишлари ҳажми янада орди. Қўллаб-қувватли иншоотлар, ўқув муассасалари, болалар мусика ва санъат мактаблари, оилавий поликлиникалар, маънавият ва маърифат масканлари, спорт мажмуалари қўриб фойдаланишга топширилди.

Конституция кунини арафасида Тошкент шаҳар ҳокимлигинида иқтисодий, ижтимоий, маданий-маърифий, соғлиқни сақлаш, қурилиш-ободонлаштириш, ишлаб чиқариш, таълим, спорт соҳаларида самарали меҳнат қилаётган бир гуруҳ ҳамюртларимизга

Ватанимизнинг юксак мукофотлари тантанали равишда топширилди. Мукофотларни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ш. Мирзиёев топширди.

Президентимиз Ислам Каримов раҳнаолиғида амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар жараёнида миллий маънавиятимизни тиклаш, бой тарихий меросимизни чуқур ўрганиш, умрбоқий аньанга ва урф-одатларимизни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу йўналишда меҳнат қилаётган ишкорларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш — давлатимизнинг доимий эътиборида.

Жорий йилда ҳам Ватанимиз мустақиллигини мустақамлаш, халқимиз маданияти ва маънавиятини юксалтириш ишига қўшган муносиб ҳиссаси,

ёрқин истеъдоди ва ижоди, илмий фаолияти, ҳалол хизмати, ёшларни она-юртга муҳаббат руҳида соғлом ва баркамол этиб тарбиялаш ҳамда жамоат ишларидаги фаол иштироки учун санъат, маданият, оммавий

Кўргазма

Қашқадарё вилояти ахборот-кутубхона марказида Асосий Қонунимиз қабул қилинганлигининг 18 йиллигига бағишлаб "Конституция — бахтимиз пойдевори" мавзусида ҳуқуқий адабиётлар кўргазмаси ташкил этилди.

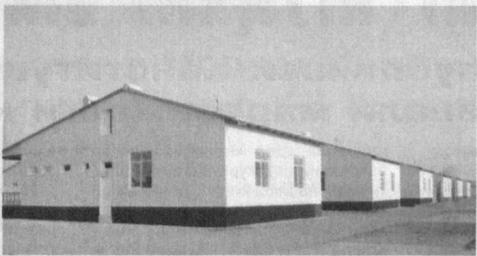
Конституция кўнига бағишланди

Вилоятдаги олий ўқув юртлари талабалари, академик лицейлар ҳамда касб-ҳунар коллежлари ўқувчиларининг Конституция ҳақидаги билимларини янада ошириш мақсадида ташкил этилган ушбу кўргазмада 67 номдаги адабиётлар ҳамда ўнлаб газета ва журналлар намойиш қилинмоқда.

А. МУҲАММАДИЕВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ҚИШЛОҚ АҲЛИГА БАЙРАМ ТУҲФАСИ

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганнинг 18 йиллиги арафасида Фарғона вилоятининг Қўштепа туманидаги «Қумтепа» маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудда намунавий лойиҳа асосида барпо этилган ўттизта замонавий уй ўз эгаларига топширилди.

Озод юртнинг обод уйлари

Мамлакатимизда қишлоқ инфратузилмасини ривожлантириш, аҳолининг турмуш фаровонлигини ошириш ижтимоий-иқтисодий соҳаларда олиб борилаётган ислохотларнинг устувор йўналишларидандир. Давлатимиз раҳбарининг 2009 йил 3 августда қабул қилинган "Қишлоқ жойларда уй-жой қурилиши қўламини кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори бу борадаги ишларни янада жадаллаштиришда дастуриламал бўлаётди. Ушбу қарор ижроси доирасида жорий йилда Фарғона вилоятида 610 та намунавий уй-жой қурилиши низоҳасига етказилмоқда.

Тегишли ҳудудларнинг иқлим шароитига мос, миллий аъёналаримиз инobatта олин-

ган намунавий лойиҳадаги, замонавий қурилиш материалларидан барпо этилаётган уйлarning баҳоси, "Қишлоқ қурилиш банк" очик акциядорлик тижорат банки томонидан имтиёзли кредитлар ажратилиши аҳолига, айниқса, ёш оилаларга маъқул келмоқда. Қўштепа туманида қад ростлаган замонавий уйлари бунёд этишда 426-ҳўжалиқлараро кўчма механизациялашган жамланма, "Дехқонобод" ҳамда "Таъмирчи коммунал" хусусий корхоналарининг ҳиссаси катта бўлди.

— Юртбошимиз ташаббуси билан бошланган бунёдкорлик ишлари қишлоқ тараққиётида муҳим бурилиш ясади, — дейди Қўштепа тумани ҳокими Баҳром Жуманов. — Замонавий лойиҳалар асосида аҳоли буюртмаси бўйича барпо этилган, ўзига хос кўринишга ва барча қулайликларга эга уйлар кўзни қувонтиради.

Янги йилда туманимиздаги Бешкана ва Пахтакор қишлоқларида намунавий лойиҳа асосида яна 34 та уй-жой қуриш режалаштирилган. Барпо этиладиган бу уйлар учун массивлар танланиб, геологик-қидирув ишлари тугалланди ва экспертиза хулосалари олинди.

М. СУЛАЙМОНОВ, ЎЗА МУХБИРИ. М. ҚОДИРОВ олган сурат.

Тожикистон раҳбарияти бутун дунёга қоранинг қора эмас, аксинча, оқлигини, ҳаттоки, момиклигини исбот қилишга бўлган уринишларини ҳайратомуз қайсарлик билан давом эттирмоқда. Улар ўзларининг бундай гирром тарғиботини "нозик" буюртмаларни бажаришда фарзали мақсадларни сохта илмий сафсатабозлик билан ниқоблаш йўлидан борадиган "тожик зиёлилари" вакиллари зиммасига юкламоқда.

қишни тақиклаб қўйишни тақлиф этади. Қизиги шундаки, унинг мақоласини ўқиганингиз сари кўпроқ ёқа ушлайсиз. Ж. Икромий "чанг-тўзон ва газларнинг ажралиб чиқиш механизмини тушуниш учун"

Аслида эса, фторли водороднинг ҳаводаги нам билан бирикishi натижасида гоятда захарли кислота ҳосил бўлади. У қон ва қон ҳосил қилувчи органлар, овқат ҳазм қилувчи тизим ўзгаришига, ўпка шишишига олиб кела-

ҲАР ИШДА ИНСОФ ВА МЕЪЁР БЎЛГАНИ ЯХШИ

Яқинда матбуотда ўзини кимё фанлари доктори, Тожикистон ИФА академиги сифатида тақдим этган Жонон Икромийнинг эълон қилинган мақоласи бундай буюртмаларни чиқишларга яққол мисол бўла олади.

Мақолада ушбу олим жаноблари ўз буюртмачиларининг гўёки Ўзбекистон, Тожикистон чегараси яқинида жойлашган Тожикистон алюминий заводининг захарли чиқиндилари қўшни давлатлар учун мулақо ҳавфсиз, Роғун ГЭС лойиҳаси эса Амударёнинг қўйи қисмида жойлашган барча мамлакатлар учун ҳаттоки, фойдали экани тўғрисида қуракда турмайдиган фикрларини катта иштиёқ билан ҳимоя қилган.

Аваллаамбор, Ж. Икромийнинг ушбу муаммога бағишланган "ижод намунаси"ни диққат билан ўрганиб чиққан киши муаллифининг руҳий соғломлигига шубҳа қилади. Негаки, юксак илмий ўнвонларга эга бўлишига қарамадан, унинг мазкур "асари", олимлар ибораси билан беозор қилиб айтганда, мантқиққа мулақо тўғри келмайди.

Масалан, Тожикистон алюминий заводи ҳимоясига бағишланган ўз мақоласида ушбу корхона билан боғлиқ экологик муаммоларга нима учун бунчалик жиддий эътибор берилмаётганини КПСС Марказий қўмитасининг ўтган асрининг 50 — 60-йилларидаги алюминий ишлаб чиқариши ўзбекистонда эмас, балки Тожикистонда ташкил этиш тўғрисидаги қарори ўзбекларга алам қилган, дея изоҳлашга уринади.

Унинг таъкидлашича, "завод ишга тушган дастлабки кундан бошлаб, экологик тадқиқотлар ташкил этилган" ва "атмосферага чиқариладиган барча газлар қалин мато орқали ўтказилган" эмиш. Яъни корхона чиқиндиларининг экологик ҳавфсизлиги масаласини ушбу заводни лойиҳалаштириш босқичида эмас, балки у ишга туширилиб, мўриларидан қуюқ захарли тўтун бурқираб чиқа бошлагандан сўнг таҳлил қилишга киришилган. Шу боис бу мўриларга "қалин мато" ташланиб, чиқиндилар устига содали эритма қўйишга қарор қилинган. Тожикистон алюминий заводи ишга туширилган 1975 йилда совет технологиялари ривожига ҳамда совет ҳокимиятининг атроф-муҳит муҳофазаси

масалаларига муносабати ана шу даражада эди.

Таассуфки, бугун ҳам, орадан 35 йил вақт ўтган бўлса-да, Тожикистон раҳбарияти ана шу алмисоқдан қолган технологияга ёпишиб олиб, Тожикистон алюминий заводининг экологияга, Тожикистон ва Ўзбекистон халқлари яшайдиган ҳудудларга етказётган зарарига беларволик билан қарашини намойиш этмоқда. Яна бир ачинарли томони шундаки, юксак олимлик даражасига эга Ж. Икромий Тожикистон алюминий заводи чиқиндиларининг зарарлигини исботлашга уринар экан, завод мўрисига кийдириладиган мато қоп парчасини далил сифатида келтиради. Бундан кўриниб турибдики, ушбу "академик" нафақат оддий муҳандислик маълумотига, балки соғлом фикрлаш қобилиятига ҳам эга эмас.

Ж. Икромийнинг "кашф-ётавлари" бу билан тугамайди. Унинг таъкидлашича, Ж. Икромий ишлайдиган лабораторияда олиб борилган экологик тадқиқотларда экологик зарарли зона завод атрофи бўйлаб 6 километрлик радиуси эмас, балки 120 километрлик майдонинг, "Ўзбекистоннинг бор-йўғи 60 километрлик ҳудудини" камраб олиши аниқланган, "шамолнинг йўналиши текширилган-да эса, шамол фақат шимол-шарқий йўналиш бўйича, яъни Тожикистон томонга эсиши исботланган". Бир-бирига мулақо эйд бундай гаплар тожикистонлик ушбу академикнинг фикрлари мантқиққа асло тўғри келмаслигини кўрсатади.

Бундан ташқари, нима учун Тожикистон алюминий заводидан "атиғи" 120 километрлик радиусда яшайдиган ўзбекистонлик фуқаролар ўтган асрининг 50 — 60-йилларида ишлаб чиқилган технологиялар асосида ишлайдиган ва ўз чиқиндиларини "қалин мато"дан ўтказиб орқали тозалайдиган бундай корхонанинг захарли тўтунидан нафас олишлари керак? Негадир Ж. Икромийни захарли чиқиндиларнинг кўп йиллардан буён одамлар соғлигига етказётган зарари эмас, балки заводнинг шу ҳудуддаги чорва молларига етказётган зарари кўпроқ таъкидлашга солади. Шу боис у завод атрофидаги яяловларда чорва молларини бо-

газетхонларга "технологик жараённинг айрим элементларига эътибор қаратиш"ни тақлиф этади. Газетхон саҳифаларни қизиқиш билан вақтлар экан, Ж. Икромий мақоласининг навбатдаги икки саҳифасида Тожикистондаги алюминий оксиди захарлари, Тожикистон алюминий заводи четдан келтириладиган эмас, ана шу маҳаллий хом ашё асосида ишлаганида қанча маблағ тежаб қилиниши мумкинлиги ҳақидаги узундан-узок фикр мулоҳазаларга дуч келади. Юқорида зикр этилган "технологик жараённинг айрим элементлари" ҳақида эса лом-мим демайди, бунга олимнинг қалами қандай қилади.

Мақола ўзбекистонлик экологларга панду насиҳатлар ўқиш билан яқунланган. Унинг "доно" фикрича, гўёки, Ўзбекистондаги барча экологик ўзгаришларга "сув тақчиллиги" сабаб бўлиб, тақриқдан зарарли аралашмалар эса Ўзбекистон ҳудудидаги корхоналарнинг технологик чиқиндилари туфайли пайдо бўлаётган эмиш... Шунинг учун Ўзбекистон экологлари "айбни Тожикистон томонига ағдармасдан, ўз корхоналарини текширишлари шарт ва мажбур" эмиш.

Авалло, шунинг таъкидлаш жоизки, нафақат ўзбекистонлик экологлар, балки оз-моз саводи бор одам ҳам Ўзбекистоннинг Тожикистон алюминий заводи чиқиндилари билан зарарланган ҳудудларида нима сабабдан фторли водород ва фторли водород бирикмаларининг юқори даражада тўпланиб қолаётганини тушуна олади. Фторли водород таркиби (фторга ҳисобланганда) халқаро нормаларга биноан бир куб метр ҳавода 0,005 миллиграмдан ошмаслиги керак ва бу сувнинг бор-йўқлигига мулақо боғлиқ эмас.

Эҳтимол, профессор Ж. Икромий ўзининг мазкур мақоласини бошқа хавфлар билан бирга наркотик таъсир қилган эга бўлган ушбу газ таъсир остида ёзмаганмики, деган иштибоҳ тугилади кишида... Ахс ҳолда, кимё фанлари докторининг фаол бирикма ҳисобланган фторли водород ҳаводаги нам билан тез бирикиб, Ўзбекистон учун ҳеч қандай зарар етказмайдиган кислотага айланади, деган фикрини қандай изоҳлаш мумкин?

Алишёр ЁҚУБОВ. (Манба: — [http:// www.2shanbe.tj](http://www.2shanbe.tj))

Advertisement for O'ZSANOATQURILISHBANK featuring a large '18' graphic and text: "ЎЗСАНОАТҚУРИЛИШБАНК" жамоаси барча юртдошларимизни 8 декабрь — Конституция байрамининг 18 йиллиги билан табриклайди! Вақт давомида синалган ишонч! www.uzpsb.uz

Advertisement for Chamber of Commerce: ХУРМАТЛИ ТАДБИРКОРЛАР! Республикадаги тадбиркорлик фаолияти учун янада қулай муҳитни ташкил этиш мақсадида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича республика мувофиқлаштирувчи Кенгаши қарори билан ҳафтанинг жума куни «Тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш куни» («Очик эшиклар куни») деб эълон қилинган.

Table listing various chambers of commerce and their contact information for the Chamber of Commerce event.

Халқ сўзи Народное слово МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ 2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигинда 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1103. 37513 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Оффсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нарҳда. ТЕЛЕФОНЛАР: Девонхона 233-52-55; Котибият 233-10-28; Эълонлар 236-09-25. ISSN 2010-8788

Тажриятга келган кўлиб-саломлар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тажрият жавобгар эмас. Газета тажрият компьютер марказида терилди ҳамда операторлар Ж. Тоғаев ва М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди. 1-Тижорат материаллари

• МАНЗИЛИМИЗ: 100000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй. Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов. Навбатчи муҳаррир — Ш. Ортиқов. Навбатчи — Ф. Абиллов. Мусахҳас — С. Исломов. • Шарқ нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 22.50 Топширилди — 00.10 1 2 4 5